

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра педагогіки та методики викладання іноземних мов

Курсова робота з методики навчання англійської мови на тему:
**«Тестовий контроль англійської лексичної компетентності
учнів основної школи»**

студентки групи СОа17-19
педагогічного факультету романо-
германської та української філології
освітньо-професійної програми
«Іноземні мови та літератури, методика
навчання іноземних мов і зарубіжної
літератури (англійська мова і друга
західноєвропейська мова)»
за спеціальністю «014 Середня освіта»
Корчагіної Дар'ї Олександрівни

Члени комісії:

_____ Кузьменко Ю.В.
(підпис)

_____ Борецька Г.Е.
(підпис)

_____ Устименко О.М.
(підпис)

Науковий керівник: Кузьменко Юлія
Вікторівна (кандидат педагогічних наук,
старший викладач)

Національні шкала

_____ Кількість балів

_____ Оцінка ЄКТС

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИКОРИСТАННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ І КУЛЬТУРИ	6
1.1. Особливості тестового контролю	6
1.2. Характеристика англомовної лексичної компетентності	11
1.3. Вікові та психологічні особливості учнів основної школи	13
Висновки до розділу 1.	15
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ 9 КЛАСУ	16
2.1. Аналіз підручника АМ «On screen» для 9 класу	16
2.2. Комплекс тестових завдань для перевірки рівня сформованості англомовної лексичної компетентності в учнів 9 класу	18
2.3. Фрагмент уроку англійської мови для учнів 9 класу (із застосуванням розробленого комплексу тестових завдань)	22
2.4. Результати тестового контролю лексичної компетентності в 9 класі: педагогічний і психологічний аспекти.....	27
Висновки до розділу 2.	27
ВИСНОВКИ.....	29
Резюме	30
Summary	32
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	34

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Контроль знань є невід'ємною частиною освітнього процесу. Вчителі перевіряють якість засвоєння навчального матеріалу за допомогою тестів, опитування, написання письмової роботи тощо. Вибір засобу контролю визначається педагогом та залежить від мовних та мовленнєвих компетентностей, які оцінює учитель. Таке явище як «тестовий контроль» вже було описано Ляшенком О. І., Лукіною Т. О., Жуком Ю. О. та іншими лінгвістами, зацікавленими у вивченні особливостей контролю рівня сформованості різних мовних умінь та компетентностей. У даній роботі розглядається значення та проблематика використання тестового контролю на уроках англійської мови в основній школі.

Люди вивчають велику кількість лексичних одиниць, опановуючи рідну та іноземні мови. Вони збагачують словниковий запас для висловлення своїх думок, кращого розуміння оточуючих тощо. Під час опанування іноземної мови індивіди можуть виконувати різноманітні завдання, які спрямовані на перевірку рівня сформованості лексичної компетентності. Таким чином, вони мають можливість перевірити якість знань, визначити прогалини для покращення вищевказаної мовної компетентності.

У школі після вивчення лексичних одиниць з певної теми дітям надаються перевірочні роботи, які містять у собі ряд завдань, які допоможуть вчителю визначити рівень знань учнів, скорегувати планування уроків англійської мови, якщо велика кількість виконаних робіт написана з помилками.

Дехто з викладачів може приділяти незначну увагу на процес запам'ятовування нових лексичних одиниць учасниками освітнього процесу. Працівники закладів освіти можуть пропонувати написання диктантів іноземною мовою, розглядаючи даний вид роботи як точний засіб контролю знань. Однак для перевірки рівня сформованості англійської лексичної компетентності кращим методом є проведення тестового контролю, що включає завдання різної складності, за допомогою яких педагог може визначити, що учні не лише знають переклад

певного слова, а й розуміють його значення та можуть використовувати подану лексичну одиницю у мовленні.

Мета: теоретично обґрунтувати, практично розробити та перевірити ефективність розробленої методики використання тестового контролю рівня сформованості англомовної лексичної компетентності в учнів 9 класу.

Об'єкт: процес тестового контролю рівня сформованості англомовної лексичної компетентності в учнів основної школи.

Предмет: методика проведення тестового контролю англомовної лексичної компетентності учнів основної школи.

У відповідності з метою дослідження були поставлені наступні **завдання:**

1. Розкрити значення поняття «тестовий контроль», виокремити його різновиди та особливості.
2. Розкрити особливості англомовної лексичної компетентності.
3. Визначити вікові та психологічні особливості учнів основної школи.
4. Розглянути підручник англійської мови «On screen» для учнів основної школи (9 клас).
5. Розробити комплекс тестових завдань для перевірки рівня засвоєння лексичних одиниць для учнів 9 класу.
6. Створити фрагмент уроку з контролю англомовної лексичної компетентності для учнів 9 класу.
7. Дослідити результати тестового контролю англомовної лексичної компетентності в учнів 9 класу.
8. Сформулювати підсумки методичного дослідження.

Для виконання поставлених завдань використовувалися такі **методи дослідження:** *теоретичні:* аналіз, синтез, узагальнення отриманої інформації, систематизація теоретичних джерел; *емпіричні:* спостереження за учнями 9 класу, тестування англомовної лексичної компетентності учнів 9 класу й аналіз результатів даного тестового контролю, вивчення та узагальнення практичного досвіду; бесіда з вчителями та учнями 9 класу.

Наукова новизна полягає у теоретичному обґрунтуванні методики проведення тестового контролю рівня сформованості англомовної лексичної компетентності в учнів 9 класу.

Практичне значення роботи ми вбачаємо у здійсненні аналізу підручника «On screen» для 9 класу та розробці комплексу тестових завдань для контролю рівня сформованості англомовної лексичної компетентності в учнів 9 класу.

Структура курсової роботи: робота складається із вступу, двох розділів, висновків, резюме рідною та англійською мовами, списку використаних джерел. Основний зміст роботи викладений на 33 сторінках друкованого тексту.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИКОРИСТАННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ І КУЛЬТУРИ

1.1. Особливості тестового контролю

На уроках англійської мови учні вивчають різноманітні лексичні одиниці, граматичні структури, навчаються правильно писати та читати слова тощо. Протягом декількох занять вони можуть ознайомлюватися з новим навчальним матеріалом та автоматизувати дії для розвитку ряду мовних та мовленнєвих компетентностей. Згодом вчитель може організувати такі уроки іноземної мови, що спрямовані на контроль знань школярів.

Згідно з працею Азімова Ельнаха Гейдаровича та Щукіна Анатолія Миколайовича, вищевказане явище може виступати у ролі усних та / або письмових завдань, результати яких оцінює викладач. Таким чином, педагог може виявити рівень знань учнів, оцінити їхню успішність, а також визначити відповідність рівня сформованих навичок та умінь учасників освітнього процесу і цілей уроків (Азимов Э. Г., Щукин А. Н., 2009).

На думку деяких докторів та кандидатів педагогічних наук, результати контролю можуть використовуватися для перегляду та внесення змін у навчальну програму, адже за допомогою контролю знань вчителі мають можливість перевірити ефективність прийомів навчання, що застосовуються на уроках іноземної мови. Це означає, що аналізуючи учнівські письмові роботи або їхні усні відповіді на уроці, педагоги можуть приймати рішення щодо того, які методи навчання й вправи краще використовувати для роботи зі школярами. (Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін., 2013) Оксана Першукова також зазначає, що контроль виступає не лише процесом визначення рівня розвитку певних навичок та засвоєного навчального матеріалу, а й здатний змінювати ставлення учнів до предмету і підвищувати мотивацію учіння. (О. О. Першукова, 2018)

Існує декілька видів контролю знань. За словами Володимира Чайки, контроль може класифікуватися в залежності від таких факторів: засобів контролю, формами організації, дидактичною метою тощо. По-перше, контроль успішності учнів може бути машинним або безмашинним. Це означає, що під час перевірки рівня сформованості і розвитку мовних та мовленнєвих навичок і умінь вчитель використовує такі сучасні засоби як комп'ютер, що здатний самостійно оцінити правильність виконання роботи, або педагог здійснює перегляд учнівських відповідей на запитання, звертає увагу на помилки та планує подальше навчання. По-друге, контроль в освітньому процесі може мати вигляд індивідуального чи групового опитування. Тобто викладач має можливість визначити рівень знань кожного з учнів або колективу в цілому. В залежності від того, коли працівники закладу освіти використовують засоби контролю, розрізняють такі його види як попередній, поточний, тематичний, підсумковий. Подані різновиди вищевказаного явища можуть застосовуватися або для визначення знань з певної дисципліни перед вивченням теми, або оцінювання рівня засвоєння матеріалу на конкретному етапі навчального процесу чи опрацювання повної теми, або для контролю навичок та умінь після вивчення програми чи закінчення семестру навчання. (В. М. Чайка, 2011)

Професор, Володимир Чайка, також додає, що вчителі можуть використовувати різноманітні методи контролю на уроках. Це можуть бути контрольні роботи, написання письмових робіт, усні відповіді на запитання викладача, виконання домашнього завдання або тестів. (В. М. Чайка, 2011)

За словами одного з дослідників, розрізняють якісні та кількісні дані (наприклад, тест), які доречно використовувати для оцінювання учасників освітнього процесу. (Bachman, L., 1990) У школах після опанування певної теми або завершення вивчення окремого підрозділу підручника педагоги переходять до етапу контролю знань учасників освітнього процесу, для цього вчителі часто використовують на уроках англійської мови тестові завдання, які містять

правильні відповіді, що заохочуються, а також неправильні відповіді через які підсумкова оцінка може знижуватися, тож щоб скласти тест потрібно набрати визначену кількість балів. (J Charles Alderson, Arthur Hughes, 1981)

Вальмар Олександрович зазначає у своїй роботі, що існує декілька визначень такого поняття як «тест». Дехто вважає, що обговорюване явище виступає випробуванням, учасники якого знаходяться у рівних умовах й отримують завдання, а відповіді учнів підраховуються та демонструють рівень розвитку тієї чи іншої компетентності. Деякі особистості розглядають тест у якості письмового контролю рівня сформованості навичок в учнів, що проводиться на кожному етапі навчання. (Коккота В.А., 1989) Тест також може виступати методом, що є точним та структурованим, відповідає вимогам (містить запитання та ряд відповідей, зазначає можливу оцінку за певну кількість правильних відповідей, а керівник також вказує можливі відповіді на підготовлені запитання. (Brown, H.D., 2004) Варто також зазначити, що обговорюване явище досліджує певного індивіда, проблему та є об'єктивним, надійним, валідним оцінюванням. (Andrea Hechenleitner, Elisabeth Mayr, 2008)

За словами Олександра Івановича Ляшенка, сукупність тестових завдань формує вищевказане поняття. Ці завдання повинні бути зрозумілими, адекватними за змістом, містити ряд відповідей, серед яких є неправильні та правильні варіанти тощо. (Ляшенко О.І., Жук Ю.О., 2015) Вальмар Коккота також вказує, що тестове завдання виступає елементом тесту, котрий вимагає певну реакцію учасника освітнього процесу, який проходить тестовий контроль. (Коккота В.А., 1989)

Розрізняють різні види тестування. Згідно з працею Олександра Ляшенка, педагогічне тестування може бути вхідним, поточним або підсумковим, що залежить від того, коли учні виконують подані завдання. За допомогою вхідного тестування вчитель дізнається про рівень знань учнів, а також перевіряє їхню готовність до вивчення нового навчального матеріалу. На основі результатів

даного тестового контролю педагог затверджує форми та організацію освітнього процесу і за потреби змінює їх. Проведення поточного тестування вказує на рівень успішності школярів, відбувається діагностика труднощів, що може спонукати викладача до внесення змін в організацію навчання. Підсумкове тестування допомагає вчителю оцінити рівень сформованості певних учнівських умінь та навичок після опанування теми або розділу, а також визначити якість та ефективність методів навчання. Професор додає, що педагоги можуть використовувати комп'ютерне або бланкове тестування на уроках. Це означає, що учні можуть виконувати завдання або за допомогою електронних пристроїв, або на папері. (Ляшенко О.І., 2008)

Дослідники зазначають, що тестові завдання можуть бути закритої або відкритої форми. Завдання першого типу дають викладачам можливість оцінити рівень знань, розуміння учнями навчального матеріалу. Такі запитання можуть мати вигляд завдань з декількома варіантами відповідей, серед яких одна або декілька є правильними, або школярам потрібно співвідносити різні поняття, наприклад, поєднати слово та його значення, знайти синоніми або антоніми тощо. Тестові завдання другого типу передбачають самостійного написання відповіді. Наприклад, учням треба написати поняття, визначення якого вказане у завданні, доповнити речення або написати розповідь відповідно до поставлених умов. (О. Горошкіна, С. Караман, 2015)

Деякі професори також стверджують, що очікувана відповідь, яку повинен обрати учень, може бути вибірковою чи конструйованою. На їхню думку, тести множинного, альтернативного чи перехресного вибору мають вибіркочу відповідь, а завдання, що спрямовані на написання певної лексичної одиниці, речення або тексту – конструйовану відповідь. Якщо учням пропонується завдання, що містить запитання та декілька варіантів відповідей, такий тест називається тестом множинного вибору. Тест із вибірковою відповіддю, де наявні лише два варіанти відповіді, з яких одна правильна, є тестом альтернативного

вибору. Тест перехресного вибору має на меті поєднання двох лексичних одиниць, висловів або речень, що можуть бути або синонімічними, або антонімічними, або доповнювати одне одного тощо. Розрізняють також такі види тестових завдань з конструйованою відповіддю як вільно конструйованою умовно однозначною або очікуваною відповіддю. Такі завдання можуть мати вигляд запитання – відповідь, складання висловлювання чи тексту. (Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е., 2013)

Існує цілий ряд причин, чому вчителі досить часто обирають тести для контролю та оцінки знань своїх учнів. По-перше, тест проходить перевірку, тож є якісним, валідним та надійним засобом контролю. По-друге, процес визначення рівня сформованості навичок та умінь школярів стає практично повністю об'єктивним, за допомогою використання вищевказаних завдань, тож учасники тестування знаходяться у рівних умовах. Педагоги також можуть витратити менше часу на підготовку до уроків, метою яких є контроль знань, адже тестові завдання, котрі розробляють тривалий час, можуть бути застосованими на заняттях різних класів. Це означає, що один тест викладач може використовувати багато разів. Попри вищезазначені переваги тестового контролю, дане явище має й деякі недоліки. По-перше, розробка тестових завдань є непростю та трудомісткою справою. По-друге, для того, щоб оцінювання учнівських робіт було дійсно об'єктивним варто уникати визначення автора тої чи іншої роботи, що може ускладнювати процес оцінювання правильності відповідей кожного з учасників освітнього процесу. По-третє, школярі можуть вгадувати правильну відповідь під час тестування. (Анненкова І.П., 2021) Зважаючи на вищевказані переваги та недоліки тестового контролю, це не означає, що викладачі повинні обов'язково використовувати тести на своїх уроках. Даний метод контролю відповідає меті уроку, а також зрозумілі причини застосування обговорюваного методу. (NORBERT GAST, 1985)

На нашу думку, одним із головних недоліків використання тестів на уроках є те, що учні можуть випадково обрати правильне твердження, навіть якщо вони не володіють навчальним матеріалом. Тобто, вони можуть вгадати відповідь та отримати хорошу оцінку не знання, а тому, що обрали ту чи іншу літеру.

1.2. Характеристика англомовної лексичної компетентності

У школах учасники освітнього процесу формують та розвивають різні мовні та мовленнєві компетентності, лексична компетентність не є винятком.

За словами Софії Юріївни Ніколаєвої, лексична компетентність виступає знанням та вмінням користуватися розмовними виразами, фразеологічними ідіомами, стійкими виразами та словосполученнями, однослівними формами, а також різними граматичними елементами, наприклад, займенниками, артиклями, прийменниками, сполучниками тощо. (С.Ю. Ніколаєва, 2003)

У своїй статті Світлана Володимирівна Смоліна розглядає лексичну компетентність як здатність особистості до правильного оформлення висловлювання своїх думок та розуміння оточуючих, основа якої покладена у взаємодію мовленнєвих навичок й лексичної усвідомленості. За словами Світлани Смоліної, навички вживання та розуміння значення зв'язків між мовними лексичними одиницями (словами, сталими словосполученнями), їхніми значеннями, графічним зображенням, можуть бути рецептивними (сприйняття, упізнавання, диференціація, ідентифікація лексичної одиниці) або репродуктивними (імітація лексичних одиниць, вставка лексичних одиниць у словосполучення, заучування напам'ять лексичні одиниці). (С.В. Смоліна, 2010)

Уроки іноземної мови у початковій або основній школі, що спрямовані на засвоєння нових лексичних одиниць, умовно можуть поділятися на декілька етапів. На початку уроку вчитель ознайомлює учнів із новими словами, школярі ж намагаються зрозуміти його значення за допомогою презентацій, карток, історій, які використовує педагог. Застосування вищевказаних об'єктів допоможе не лише полегшити сприйняття нової лексики школярами, а й зацікавить їх до навчання. Згодом учні упізнають та імітують нові лексичні одиниці. Наприклад, викладач може використовувати картки із зображеннями та словами, які потрібно поєднати та озвучити. Згодом учасники освітнього процесу виконують такі вказівки педагога як опис зображення, висловлення асоціацій із певним явищем або словом, розв'язання загадок або кросвордів тощо. Наприкінці заняття вчитель може попросити кожного учня назвати слово, яке вони вивчили на уроці, або написати усі лексичні одиниці, які вони запам'ятали. (Гапоненко Л. П., Пантелєєва В. О., 2020)

У даній курсовій роботі розглядається основна школа, тож варто також зазначити ключові особливості формування іншомовної лексичної компетентності в учнів 5-9 класів. На уроках англійської мови вчителі можуть використовувати автентичні підручники, що містять більшу кількість лексичних одиниць у порівнянні з початковою школою. Учні вивчають різні теми, які можуть мати відношення до інших шкільних предметів, а також опрацьовують різноманітні мовленнєві ситуації, що можуть бути пов'язаними із життєвим досвідом школярів. Вони також поглиблюють свої знання і збагачують словниковий запас із різних тем, а наприкінці навчання в основній школі повинні володіти англійською мовою на рівні A2+. (С.В. Смоліна, 2010)

Після опанування лексичних одиниць на уроках англійської мови, вчитель може проводити заняття, метою якого є контроль рівня сформованості іншомовної лексичної компетентності. Ключовим поняттям, що досліджується у даній роботі є тест, тож розглядатимуться варіанти перевірки знань за допомогою

виконання тестових завдань. По-перше, учні можуть шукати синоніми або антоніми до поданого слова. Вчитель, який розробляє тестові завдання, може використовувати лексичні одиниці, що схожі за звучанням до зазначеного у завданні слова, що може збентежити учня. Даний метод може бути використаним не часто і за умови, що учні знайомі зі словами, що зазначені у завданні. По-друге, тест може містити завдання спрямовані на впізнання визначення конкретного слова. У такому випадку краще демонструвати речення, у якому використана та лексична одиниця, значення якої буде краще зрозумілим з контексту. Учні також можуть записувати слова, ілюстрації яких вони бачать у завданні. Якщо викладач бажає перевірити знання таких слів, котрі важко продемонструвати використовуючи зображення, педагог може записувати визначення цієї лексики, а учень – вказувати слово чи словосполучення. Учасники освітнього процесу також можуть виконувати завдання у вставки лексичної одиниці у подане речення. Іноді школярі можуть сумніватися в обраній ними відповіді, особливо якщо за контекстом можна підібрати ряд лексичних одиниць, які доповнюватимуть речення. У такому випадку розробник тестових завдань може вказати першу літеру пропущеного слова. (Hughes A., 2003)

1.3. Вікові та психологічні особливості учнів основної школи

Для того, щоб використання тестового контролю на уроках було більш результативним та ефективним, вчителям також варто звертати увагу на вікові та психологічні особливості учнів основної школи, які вже були вивчені багатьма психологами та педагогами та продовжують досліджуватися. Кожна особистість унікальна, тому важливо постійно опрацьовувати риси та якості, притаманні тим

чи іншим школярам, для кращого викладання та засвоєння навчального матеріалу учнями.

За словами Валентини Петрівни Кутішенко, впродовж навчання в основній школі в учнів відбувається велика кількість змін у психіці, світосприйнятті тощо. Вони починають аналізувати свої вчинки, здійснювати різноманітні мислительні операції, експериментувати. У підлітковому віці вдосконалюються пам'ять та увага учнів. Вони можуть зосереджуватися на певному завданні або предметі та, не відволікаючись, виконувати вказівки вчителя. Вони запам'ятовують пояснення педагога, правила, роблячи аналіз, узагальнення, виокремлення логічних зав'язків між частинами навчального матеріалу. На нашу думку, індивіди краще затямлюють теоретичний матеріал, виконуючи вищевказану роботу, адже вони не просто зазубрюють норми та настанови, а намагаються зрозуміти їх. На думку психологині, підлітки також активно вивчають себе, виявляють інтерес до різних речей, занять, а також активно займаються творчістю. Валентина Петрівна також вважає, що учні основної школи менше цікавляться навчанням. На моє переконання, аргументом на користь цієї думки може бути те, що вихованці прагнуть спілкуватися з однолітками, займатися самоосвітою, самовиражаються, що для деяких особистостей є більш цікавим, ніж вивчення шкільної програми. (Кутішенко В. П., 2010)

Токарева Наталя Миколаївна та Шамне Анжеліка Володимирівна також впевнені, що підлітки не вміють або не хочуть концентрувати свою увагу на освітньому процесі, адже є байдужими до навчання, лінивими або не зацікавленими у власному саморозвитку. Я вважаю, що думка дослідниць ґрунтується на тому, що молодь воліє здобути лідерство у групі або класі, самоствердитися, досягати цілей та пишатися цим серед однолітків, ігнорувати загальноприйняті суспільні норми та цінності. (Токарева Н. М. Шамне А. В., 2017) На нашу думку, вони жадають бути кращими за інших, тож можуть шукати різноманітні способи для досягнення своєї мети, і таким чином навчання у школі

не завжди є для них пріоритетним заняттям, адже може здаватися нудним та нецікавим для інших.

Висновки до розділу 1

Таким чином, можна зробити висновок, що контроль знань є невід'ємною частиною освітнього процесу, що дозволяє вчителю оцінити рівень володіння іноземною мовою учнями та їхній рівень сформованості певних мовних і мовленнєвих компетентностей.

Розрізняють різні види та методи контролю. Школярі можуть отримувати домашні завдання, давати усні та письмові відповіді на запитання вчителя, контрольні роботи, а також виконувати тестові завдання.

Використання тесту на уроках має ряд переваг, тож викладачі часто влаштовують тестування для оцінювання учасників освітнього процесу. Під час тестування учні знаходяться в рівних умовах, оцінюються об'єктивно, а педагог не витрачає багато часу на підготовку навчального матеріалу, адже якісна тестова розробка може використовуватися багаторазово. Тестові завдання мають вигляд запитань та ряд можливих відповідей серед яких одна або декілька є правильними (наприклад, тест множинного, альтернативного, перехресного вибору). Іноді учням пропонуються завдання, де вони повинні самостійно написати слово, словосполучення або текст (тестове завдання з вільно конструйованою або очікуваною відповіддю). Після вивчення лексичних одиниць учасники освітнього процесу також можуть проходити тестування. Вони можуть вказувати слова, значення яких зазначено у завданні, підписувати зображення, складати тексти із використанням певної лексики тощо.

Таким чином, можна зазначити, що тест є зручним методом контролю знань, який має багато переваг та допомагає вчителям легко та об'єктивно перевірити рівень знань учнів.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ 9 КЛАСУ

2.1. Аналіз підручника АМ «On screen» для 9 класу

Впродовж виробничої педагогічної практики з англійської мови, котра проходила з 14 листопада по 10 грудня 2022 р. у ЗЗСО №125 м. Києва, досліджувалося питання застосування тестового контролю іншомовної лексичної компетентності учнів основної школи, а саме в одній з груп 9 класу.

На уроках англійської мови школярі навчаються за автентичним підручником відомого британського видавництва «Express Publishing» – «On screen», що містить велику кількість завдань, спрямованих на розвиток ряду мовних та мовленнєвих компетентностей, зокрема й лексичної.

Для автоматизації дій учнів вчитель може використовувати різноманітні вправи. Відповідно до публікації Євгена Долинського, завдання можуть бути рецептивними, репродуктивними, рецептивно-репродуктивними, продуктивними або рецептивно-продуктивними. Вправи також можуть бути усними або письмовими, одномовними або перекладними, усними або письмовими. Визначення типів вправ залежить від спрямованості завдання, участі рідної мови, а також характеру виконання тощо. (Є. Долинський, 2015)

Підручник англійської містить декілька тем, що складаються з різних підрозділів, які спрямовані на розвиток різних навичок та вмінь. Розділи підручника, метою яких є формування англломовної лексичної компетентності, здебільшого пропонують такий тип вправ як некомунікативні рецептивно-репродуктивні. Завдання подаються у формі тестів: множинного вибору, альтернативного вибору, перехресного вибору. Також учні можуть автоматизувати навички словотворення. Для перевірки рівня знань учнів, яка проходить у вигляді тематичного контролю, вчителі можуть використовувати завдання, запропоновані видавництвом підручника. Завдання, що спрямовані на

оцінювання знань лексичного матеріалу, мають вигляд тестових завдань множинного вибору.

Більшість уроків англійської мови, які було відвідано і проведено під час проходження виробничої педагогічної практики з першої іноземної мови, були з теми «Work and Education». На цих заняттях учні вивчали нові лексичні одиниці, опановували ряд граматичних структур, читали та слухали різні тексти тощо. Під час аналізу розділу підручника, що спрямований на розвиток лексичної компетентності було виявлено, що тестові завдання множинного вибору є найпоширенішими, в той час як тести інших видів наявні у меншій кількості.

Рис. 2.1. Student's book

Рис. 2.2. Workbook

На нашу думку, для поточного або тематичного контролю викладачі повинні розробляти більшу кількість завдань для якісного аналізу та оцінювання успішності школярів. Наприклад, педагоги могли б створити більше тестових завдань з вільно конструйованою очікуваною відповіддю, які можуть бути спрямованими на написання або створення усного тексту з використанням вивчених лексичних одиниць, що зазначені в інструкції до вправи та обов'язково повинні бути використаними школярами.

2.2. Комплекс тестових завдань для перевірки рівня сформованості англомовної лексичної компетентності в учнів 9 класу

Даний комплекс вправ було створено для визначення успішності учнів 9 класу, які навчаються за підручником «On screen». Дані розробки можуть використовуватися для поточного контролю знань, оцінки рівня сформованості лексичної компетентності однієї з тем підручника, а саме «Work and Education». Завдання подані у вигляді тестів перехресного, множинного, альтернативного вибору, а також додано вправи з вільно конструйованою очікуваною або умовно однозначною відповідями. Це означає, що учасники освітнього процесу виконують завдання різної складності.

На уроці вчитель може використовувати роздатковий матеріал, на якому зазначені запитання для учнів або скористатися інтернет застосунками для більшої зацікавленості школярів. Контроль знань із використанням сучасних технологій (наприклад, інтернет ресурсу «Kahoot») передбачає, що викладач спостерігає за роботою учнів, може ставити додаткові запитання для об'єктивного

оцінювання кожного з них. Учні можуть виконувати завдання самостійно або об'єднуватися у команди.

Якщо вчитель використовує інтерактивні методи навчання, перевірка рівня засвоєння лексичних одиниць може виглядати так: школярам надається доступ до гри (інтернет застосунок «Kahoot»), вони дають відповіді на питання (маються на увазі тестові завдання множинного, перехресного або альтернативного вибору), згодом діти переходять до виконання вправ, де вони повинні дати розгорнуту відповідь у вигляді тексту.

Перелік тестових завдань:

1. Match the words to the definition.

1. CV

2. Enrol

3. Require

4. Tuition

5. Resit

6. Efficient

a) Teaching, especially in small groups

b) To put yourself or someone else onto the official list of members of a group, course, or college

c) A short written document that lists your education and previous jobs, which you send to employers when you are looking for a job

d) Working quickly and effectively in an organized way

e) To need something or make something necessary

f) To take an exam again

(Longman Dictionary of Contemporary English; Cambridge Dictionary)

Choose the correct word.

2. If an employee has any questions, they can ask the .... Of department for advice.
  - a) leader
  - b) head
3. John was .... From his job for not carrying out his duties.
  - a) fired
  - b) quit
4. At the job interview a (an) .... Asks people about their work experience.
  - a) interviewer
  - b) boss
  - c) leader
5. A .... Teacher, who works at the local primary school, is looking for a new English teacher.
  - a) private
  - b) head
  - c) leader
6. Tom's job .... A university degree.
  - a) requires
  - b) needs
7. The teacher asked a pupil to .... The notebooks for tests.
  - a) give away
  - b) hand out
8. Select the synonyms.
  - a) Hand out – distribute
  - b) Give out – quit
  - c) Enthusiastic – hard-working

9. Select the antonyms.

- a) Polite – rude
- b) Enrol – graduate
- c) Educated – intelligent

Complete the sentence with a word derived from the word in bold.

10. Johannes Gutenberg is a famous German .... (invent)

11. A new .... Of this book was published the year before. (edit)

12. Vincent van Gogh is one of the most famous .... In the world. (art)

13. Lily wants to be a .... In the future. (science)

14. Choose the odd word.

- a) hardworking
- b) enthusiastic
- c) fluency
- d) patient

15. Write a short text, using the given words.

Job, graduate, career, responsibility, compulsory, hardworking, efficient, a quick learner, cooperative, fluency, degree, give over, give out, require, polite, up-to-date.
(The more words you use from the list, the better.)

16. You are to tell other people about a job that is popular in Ukraine, in your opinion.

While speaking about work, include the following information:

- Responsibilities of employees
- Is this job well-paid?
- Importance of education

- Should you work in team?

2.3. Фрагмент уроку англійської мови для учнів 9 класу (із застосуванням розробленого комплексу тестових завдань)

Фрагмент уроку англійської мови з контролю навичок вживання лексичних одиниць з теми «Work» в учнів 9 класу

Мета: контролювати навички вживання ЛО з теми «Work».

Етап. Прийом.	Зміст роботи
Етап 1. Початок уроку. Організація класу Прийом: бесіда учителя з учнями	Т (teacher): Good morning, pupils! How are you? Today we are going to test how well you have learned vocabulary from the topic Work and do some exercises. <i>Діти відповідають на питання вчителя.</i>
Етап 2. Тестовий контроль іншомовної лексичної компетентності Прийом 1: активне слухання учнями інструкцій вчителя; Прийом 2: виконання тестових завдань альтернативного і множинного вибору;	Т: Firstly, you are going to play a game. You can take your phones and search for Kahoot on the Internet. Then you should type a code that you see on the screen, in order to play with your classmates. <i>Учні виконують вказівки вчителя.</i> Т: You are to answer 9 questions choosing a correct answer from the list. Pay attention to the instructions and possible

answers. Are you ready?

Діти виконують тестові завдання альтернативного та множинного вибору.

Choose the correct word.

1. If an employee has any questions, they can ask the .... Of department for advice.

- a) Leader
- b) Head

2. John was .... From his job for not carrying out his duties.

- a) fired
- b) quit

3. At the job interview a (an) .... Asks people about their work experience.

- a) interviewer
- b) boss
- c) leader

4. A .... Teacher, who works at the local primary school, is looking for a new English teacher.

- a) private
- b) head
- c) leader

5. Tom's job .... A university degree.

- a) requires
- b) needs

<p>Прийом 3: виконання тестових завдань перехресного вибору та завдань з вільно конструйованою очікуваною відповіддю, умовно однозначною відповіддю;</p>	<p>6. The teacher asked a pupil to .... The notebooks for tests.</p> <ul style="list-style-type: none"> a) give away b) hand out <p>7. Select the synonyms.</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Hand out – distribute b) Give out – quit c) Enthusiastic – hard-working <p>8. Select the antonyms.</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Polite – rude b) Enrol – graduate c) Educated – intelligent <p>9. Choose the odd word.</p> <ul style="list-style-type: none"> a) hardworking b) enthusiastic c) fluency d) patient <p>T: Good job! There are some more tasks for you. Look, you have got the cards with various sentences and instructions. Firstly, you have to read the words and the definitions of them and to match them. Secondly, you are to complete the sentences using the words in bold in a correct form. In addition, another assignment for you is to write a short text using the words from the list. The more words you use from the box, the better. Do</p>
--	--

you have any questions? You can get down to work.

Діти виконують тестові завдання перехресного вибору та завдання з вільно конструйованою очікуваною відповіддю, умовно однозначною відповіддю.

Match the words to the definition.

1. CV
  2. Enrol
  3. Require
  4. Tuition
  5. Resit
  6. Efficient
- a) Teaching, especially in small groups
  - b) To put yourself or someone else onto the official list of members of a group, course, or college
  - c) A short written document that lists your education and previous jobs, which you send to employers when you are looking for a job
  - d) Working quickly and effectively in an organized way
  - e) To need something or make something necessary
  - f) To take an exam again

Complete the sentences with a word derived from the word in bold.

Johannes Gutenberg is a famous German .... (invent)

A new .... Of this book was published the year before. (edit)

Vincent van Gogh is one of the most famous .... In the world. (art)

Lily wants to be a .... In the future. (science)

Write a short text, using the given words.

Job, graduate, career, responsibility, compulsory, hardworking, efficient, a quick learner, cooperative, fluency, degree, give over, give out, require, polite, up-to-date. (The more words you use from the list, the better.)

T: Well done!

2.4. Результати тестового контролю лексичної компетентності в 9 класі: педагогічний і психологічний аспекти

На уроці англійської мови у 9 класі було використано такий засіб контролю як тест. Учні виконували тестові завдання альтернативного, множинного, перехресного вибору, а також тести з вільно конструйованою умовно однозначною та очікуваною відповіддю.

Використання такого засобу контролю знань лексичного матеріалу продемонструвало рівень засвоєння лексичних одиниць учнями, а також вказало на прогалини у знаннях. Аналізуючи роботи школярів, було визначено матеріал, над яким потрібно більше працювати, на чому потрібно зосередити увагу на наступному уроці (пояснити різницю між схожими за значеннями лексичними одиницями, обґрунтувати правильність відповідей тощо).

На уроці також було проведено педагогічне спостереження за учасниками освітнього процесу, а саме дослідження ставлення та сприйняття учнів критики, оцінки і пояснення вчителя.

Школярі уважно слухають пояснення вчителя, ставлять додаткові запитання для кращого розуміння теми та написання інших завдань. Учні, за роботою яких спостерігали під час уроків, добре реагують на критику вчителя, намагаються зрозуміти свої помилки, не обурюються.

Таким чином, можна зробити висновок, що діти зацікавлені в освіті, своїх знаннях, а оцінка виступає певним ідентифікатором якості їхніх сумлінь та праці.

Висновки до розділу 2

Дане курсове дослідження було спрямоване на аналіз існуючих засобів контролю, які містяться у підручнику англійської мови «On screen», а також створення комплексу тестових завдань, що можуть бути використаними для поточного контролю знань.

Під час аналізу підручника «On screen» було виявлено, що книга містить різноманітні завдання, спрямовані на розвиток та оцінювання рівня сформованості іншомовної лексичної компетентності. Тестові завдання, які школярі виконують після вивчення певної теми мають здебільшого тести множинного або альтернативного вибору, також діти можуть отримувати письмове завдання й очікується, що вони вживатимуть нові лексичні одиниці.

Для кращої перевірки та оцінювання знань учасників освітнього процесу було розроблено комплекс вправ, які можуть використовуватися вчителем на уроках англійської мови. Даний комплекс містить у собі різні типи тестових завдань та може бути поданим у вигляді роздаткового матеріалу або вчитель може створювати тест у формі гри за допомогою інтернет ресурсів.

Після проведення контролю лексичної компетентності було виявлено матеріал, що має бути доопрацьованим та що потрібно повторно пояснити, адже деякі запитання викликали труднощі в учнів під час виконання завдань.

ВИСНОВКИ

Відповідно до завдань даної курсової роботи було проаналізовано таке поняття як «тестовий контроль», його особливості та різновиди, а також розглянуто англomовну лексичну компетентність.

Контроль є невід'ємною частиною освітнього процесу, що спрямований на оцінювання знань учнів з певної теми. Одним із методів контролю є тест, який доволі часто використовується на шкільних уроках. Тестування має багато переваг, тому вищевказаний метод контролю користується попитом у закладах освіти.

Тест має вигляд сукупності завдань, що містять запитання та перелік можливих відповідей, серед яких одна або декілька є правильними. Тестові завдання, які містять запропоновані варіанти відповідей називаються тестами множинного, альтернативного або перехресного вибору. Якщо учні повинні самостійно дати відповідь на питання або написати текст, такі завдання називаються тестом з вільно конструйованою умовно однозначною або очікуваною відповіддю.

Під час проходження виробничої педагогічної практики з англійської мови, було відвідано та проведено уроки англійської мови в одній з груп 9 класу школи №125 м. Київ. Для підвищення ефективності тестового контролю було проаналізовано підручник, що використовується на уроках, а також розроблено комплекс тестових завдань, через недостатню кількість тестів з конструйованою та вибірковою відповідями, а саме тестів альтернативного та перехресного вибору. Після проведення тестового контролю на уроці англійської мови було виявлено прогалини у знаннях учнів, а також визначено лексичний матеріал на який потрібно зосередити увагу та повторно пояснити школярам.

Таким чином, можна зробити висновок, що тестовий контроль є одним із методів контролю, який може застосовуватися вчителем на уроках англійської

мови, проте має бути валідним та мати різні види завдань для якісної перевірки знань.

Резюме

Темою курсової роботи виступає тестовий контроль англомовної лексичної компетентності учнів основної школи.

Мета курсової роботи – теоретично обґрунтувати, практично розробити та перевірити ефективність розробленої методики використання тестового контролю рівня сформованості англомовної лексичної компетентності в учнів 9 класу.

Курсова робота складається зі вступу, двох розділів, висновками до кожного з розділів, а також до всієї роботи, резюме українською мовою, «summary» англійською мовою та списку використаних джерел.

Перший розділ курсової роботи – теоретичний – складається з трьох підрозділів. У першому підрозділі (1.1) «Особливості тестового контролю» описується поняття «контроль», різновиди контролю, висвітлюється питання тестового контролю знань учнів. Зазначаються також види тестів, їхні переваги та недоліки. Другий підрозділ (1.2) «Характеристика англомовної лексичної компетентності» містить опис лексичної компетентності та особливостей її формування, етапів уроків спрямованих на розвиток вищевказаної компетентності. Третій підрозділ (1.3) «Вікові та психологічні особливості учнів основної школи» висвітлює основні психологічні та вікові особливості дітей, які

навчаються у 5-9 класах, на які вчитель мають звертати увагу для підвищення ефективності методів навчання.

Другий розділ курсової роботи – практичний – складається з чотирьох підрозділів. Перший підрозділ (2.1) «Аналіз підручника англійської мови «On screen» для 9 класу» містить опис підручника, за яким навчаються учні однієї з груп 9 класу школи №125 м. Київ. У даному підрозділі зазначається кількість тестових завдань в одному з розділів підручника, а також необхідність у створенні більшої кількості тестових завдань з конструйованою відповіддю. Другий підрозділ (2.2) «Комплекс тестових завдань для перевірки рівня сформованості англійської лексичної компетентності в учнів 9 класу» містить сукупність тестових завдань різного типу, що можуть використовуватися під час поточного контролю знань. У третьому підрозділі (2.3) «Фрагмент уроку із застосуванням розробленого комплексу тестових завдань» демонструється фрагмент уроку із застосуванням інтернет застосунку «Kahoot» та вищевказаних тестових завдань. Результати тестування проведеного у 9 класі зазначаються у четвертому підрозділі (2.4) «Результати тестового контролю лексичної компетентності в 9 класі: педагогічний і психологічний аспекти».

Ключові слова: контроль, тест, тестовий контроль, лексична компетентність, школа, основна школа.

Summary

The subject of the course paper is the test control of the English lexical competence of middle school pupils.

The purpose of the course paper is to theoretically support, practically develop, and check the effectiveness of the developed methods of using the test control during the English lessons in the 9th grade.

The course paper consists of an introduction, two sections, conclusions to each of the sections and to the whole paper, a summary in the Ukrainian language, a "summary" in the English language, and a list of used literature.

The first section of the course paper, theoretical, consists of three subsections. The first subsection (1.1.) "The peculiarities of the test control" contains information about the notion of "test", kinds of tests, the benefits and drawbacks of the usage of tests, and describes the test control of the pupils' knowledge. The second subsection (1.2.) "The characteristics of the English lexical competence" touches upon the question of the lexical competence, the peculiarities of its formation, the stages of the lessons when pupils learn new vocabulary, and also the techniques that can be used by a teacher to test pupils' knowledge. The third subsection (1.3.) "Age and psychological features of the middle school pupils" represents the basic psychological and age features of children who study in the 5th-9th grades. The teachers should not neglect the characteristics described in this subsection in order to make the teaching methods more effective.

The second section of the course paper, practical, consists of four subsections. The first subsection (2.1.) "The analysis of the book "On screen"" contains a description of the book that pupils use during the English lessons. There are a number of test tasks that are offered to pupils in one of the sections of the book. In addition, the necessity of working out more test assignments is indicated here. The second subsection (2.2.) "The complex of test tasks for checking the level of formation of the English lexical

competence of the pupils who study in the 9th form" includes a set of test tasks of various types that can be used by the teachers to test pupils' knowledge. In the third subsection (2.3.) "The fragment of the lesson where the developed test tasks are used" a fragment of the lesson, when a teacher uses "Kahoot" and previously mentioned test assignments, is shown. The results of the test control are described in the fourth subsection (2.4.) "The results of the test control of the English lexical competence in the 9th grade: pedagogical and psychological aspects".

Key words: control, test, test control, lexical competence, school, middle school.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азимов Э. Г., Щукин А. Н. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам). – М.: Издательство ИКАР, 2009. – 448 с.
2. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.
3. Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів з мов та літератур етнічних меншин : методичний посібник / [О. О. Першукова, Л. І. Курач, О. Л. Фідкевич та ін.]. – К. : ТОВ «КОНВІ ПРІНТ», 2018. –106 с
4. Чайка В. М. Основи дидактики : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. М. Чайка. – К. : Академвидав, 2011. – 240 с. – (Альма-матер).
5. Bachman, L. (1990) *Fundamental Considerations in Language Testing*. Oxford: Oxford University Press.
6. *Issues in Language Testing*. Editors: J Charles Alderson. Arthur Hughes. The British Council. (1981)
7. Коккота В.А. Лингводидактическое тестирование: Науч.-теорет. Пособие. – М.: Высш. шк., 1989. – 127с. – (Б-ка преподавателя).
8. Brown, H.D. (2004). *Language assessment: Principles and classroom practices*. White Plains, NY: Longman
9. Andrea Hechenleitner, Elisabeth Mayr (2008) *Pädagogisch diagnostizieren im Schulalltag*. München
10. Тестові технології оцінювання компетентностей учнів : посібник / за ред. Ляшенка О. І., Жука Ю. О. – К. : Педагогічна думка, 2015. – 181 с.
11. Ляшенко О.І. Педагогічне тестування // *Енциклопедія освіти*.- К.: Юрінком Інтер, 2008.- С. 652.

12. Практикум з методики навчання мовознавчих дисциплін у вищій школі : [навч. посіб.] / О. М. Горошкіна, С. О. Караман, З. П. Бакум та ін. ; за ред. О. М. Горошкіної, С. О. Карамана. – К. : АКМЕ ГРУП, 2015. – 250 с.
13. Анненкова І. П. Основи педагогічних вимірювань: навч.-метод. посіб. / І. П. Анненкова, Н. В. Кузнєцова, Л. А. Раскола – Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2021. – 210 с.
14. NORBERT GAST, KURT HELLER , HELMUT HEYSE , HANS-PETER LANGFELDT , MARIA LANGFELDT-NAGEL , WERNER LENSKE , WALTER F. NEUBAUER , HANS-JÜRGEN PFISTNER, DIETRICH RÜDIGER, CHRISTINE SCHWARZER, RALF SCHWARZER, KARL-HEINZ STEFFENS (1985) Pädagogisch-psychologische Diagnostik: Beratungsanlässe, Funktionen, Untersuchungsvariablen und Methoden
15. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю.Ніколаєва. - К.: Ленвіт, 2003. - 273с.
16. Методика формування іншомовної лексичної компетенції / С. В. Смоліна // Іноземні мови. - 2010. - № 4. - С. 16-23.
17. Гапоненко Л. П., Пантелеєва В. О. Особливості методів навчання лексики на уроках іноземної мови у середній школі. // Актуальні питання філології та методики викладання мов 2020. Випуск 3 (15) ч. 2. С. 120–129
18. Hughes, A. (2003) Testing for Language Teachers. 2nd Edition, Arthur Hughes, Cambridge.
19. Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій). 2-ге вид.: Навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 128 с.
20. Токарева Н. М. Шамне А. В. Вікова та педагогічна психологія : навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / Н. М. Токарева, А. В. Шамне. – Київ, 2017 – 548 с.
21. Долинський Є. В. Конструювання системи вправ для формування мовленнєвих навичок посібника елективного курсу «Моя Франція» / Є. В.

Долинський // Наук. вісник Чернівецького ун-ту. Серія : Педагогіка та психологія : зб. наук. праць / ред. І.С. Руснак (голова) та ін. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2015. – Вип. 734. – С. 28– 34.